

VARIA

Bibliopolium

Henri Rossier:

Gondolatok Józsué könyve, Bírák könyve és Ruth könyve alapján.

Evangéliumi Kiadó és Iratmisszió, Budapest 2003,

ISBN 9639434248, 178 old.

Gondolatok a Józsué könyvéről

(3–77. old.)

Mint tudjuk, Isten ígéretet tett arra, hogy választott népének Kánaán földjét fogja adni lakhelyül. Az Ábrahám-nak és az utódainak tett ígéret, hogy nagy nemzeté teszi őket, Mózes utódja, Józsué által valósul meg, aki Sikembe hívja össze a törzsek véneit, családfeleit, bíróit és elöljáróit, és a maga példájával elől járva választás elé állítja a népet: *Most azért az URat féljétek, és őt szolgáljátok tökéletesen és igazán. De ha nem tetszik nektek, hogy az URat szolgáljátok, válasszátok ki még ma, hogy kit akartok szolgálni... De én és az én házam népe az URat szolgáljuk!* (Józs 24,14–15) Miután pedig kijelentik, hogy az URat akarják szolgálni, Józsué megújítja velük Isten szövetségét. Tehát Józsué könyve a mózesi nagy mű megvalósításának megkoronázása, másfelől bevezetés Izrael történetének három korszakos bemutatásához. Ugyanis először úgy láthatjuk Izrael népet, mint amelyet egy karizmatikus vezető és a vallási kötelék fog össze, másodszor úgy, mint amely nemzet és egységes királyság, harmadszor pedig úgy, mint amely idegen hódítók uralma alá kerül.

Vannak olyan bibliakutatók, akik azt a nézetet képviselik, hogy a Tóra

öt könyvét és Józsué könyvét egy iratgyűjteménybe fogták össze. Ez az úgynevezett Hexateukhosz-elmélet.

Henri Rossier fejezetenként tárgyalja Józsué könyvét. A könyv 6. fejezetében, ahol Jerikó bevételét írja le, a következő kérdéseket teszi fel: „Miért kell hét napon át naponta egyszer körüljárni a várost, és a hetediken hétszer? Miért ez a felvonulás, miért a frigláda és a kürtök?” (30. old.) Vála-

sza pedig ez: „A hit nem kérdi: miért? Nem akarja Isten eszközeit értelmével felfogni; elfogadja azokat, követi őket és győzelmet arat ahelyett, hogy az ellenségtől vereséget szenvedne. Így történt a páskánál, és ez volt a Vörös-tengernél is. A hit engedelmeskedik, és azután tanul meg érteni. A hit megmondja majd neked, mire szolgált a hét nap, a frigyláda, a kürtök, a felvonulás, a kiáltás. De ezt csak akkor teszi majd, ha engedelmeskedtél. Ha a hit előbb érteni akarja, mielőtt engedelmeskedik, akkor már nem hit lenne. Mire valók lettek volna a fegyverek és hadiszerszámok Jerikó erődítménye előtt? Semmire, egyáltalán semmire! Isten cselekszik mindent. Azt akarja, hogy a hatalom és a győzelem egyedül őtől származzék, mégpedig minden emberi fontoskodás belekeverése nélkül. A keresztyének általában elismerik ugyan, hogy ha az ÚR harcáról van szó, akkor az erő és a győzelem egyedül Istentől jön, mégis másként cselekszenek, amikor belekevernek valamennyit tulajdon énjükből, s ennek aztán az a következménye, hogy győzelmük nem olyan tökéletes, mint Jerikónál.” (31 old.)

A könyv 14. fejezetének címe: *Káleb állhatatossága*. H. Rossier kiemeli Káleb különös állhatatosságát és bátorságát. Ereje nem fogyatkozott meg a negyven évig tartó pusztai vándorlás és nyolcvanöt éves kora ellenére, mert bizonyos volt abban, hogy Isten nem hagyja el népét. Ha valaha a történelem során indokolt lett volna az önsajnálát, akkor Káleb esetében kétségtelenül az lehetett volna. Viszont sehol sem olvassuk róla, hogy az önsajnálathoz vagy a zúgolódáshoz egyetlen szava elhagyta volna az ajkát. Biztos

volt abban, hogy Isten beteljesíti ígéretét.

Megtudjuk azt is, hogy a Józsué könyve előképszerűen tárja elénk az Efézusi levél tárgyát. Jerikó bevétele, Izrael ellenségeinek legyőzése, a gibeoni csata, az ország felosztása, majd az a nyugalom, amely ezután következett, mind-mind üdvtörténeti előkép. A Józsué név pedig összecseng a Jészua, „Jézus” névvel. (A Septuaginta a Ἰησοῦς formában írta a héber יהושע nevet.)

Gondolatok a Bírák könyvéről (78–164. old.)

A Bírák könyve a Józsué halála utáni mintegy 320 év történetét beszéli el Sámuel próféta bíráskodásáig. E szomorúnak nevezhető korszakot az jellemzi, hogy Izrael törzsei újra és újra hűtlenné lesznek Istenhez, és ezért kerülnek ismételen idegen uralom alá. Isten azonban bírókat rendel szabadságuk eszközeiül, szám szerint tizenháromat.

A szerző ezt állapítja meg a Bírák könyvéhez írt gondolatok előszavában: „A Bírák könyve [...] a Timóteushoz írt második levélnek felel meg. Ahogy az a könyv Izraelről, ugyanúgy ez a levél a gyülekezetről beszél, amely eredeti magasztos hivatását nem őrizte meg. Hűtlenségéről ad hírt, és megmutatja nekünk, hogy Isten népe, miután az első szeretetet elhagyta, hogyan csúszik egyre lejjebb a lejtős úton a gyógyíthatatlan romlás mélységébe. Izraelnek és a gyülekezetnek eme szomorú története újra meg újra megmutatkozik [...] Ádámtól Nóéig, Nóétól Izraelig, Izraelről a nemzetekig (pogányokig), a nemzetektől a gyülekezetekig – mindig ugyanaz a szomorú történet.” (79 old.)

Az első fejezet egyik alfejezete ezt a címet kapta: *A hanyatlás Izráelnek Istenrel való kapcsolatában* (2,6–3,4), ennek záradékában pedig ezt az összegzést olvashatjuk: „Az első fejezet vége Izráelnek a világhoz való viszonyulása következtében beállott romlását mutatta be. Itt viszont a hanyatlás a népnek Istennel való kapcsolatában mutatkozik. Ez a fejezet összefoglalja a Bírák könyvének teljes tartalmát. Az elvilágiasodást nyomon követi a bálványimádás. Amilyen mértékben hajlik szívünk a világhoz, olyan mértékben fordul el Istentől. Innen az Úr elhagyásáig és a bálványimádásáig mindössze egy lépés van.” (89 old.)

A *Jefte és leánya* cím alatt H. Rossier ilyen gondolatokat fogalmaz meg a Bírák könyvének 11. részéről: „Az 1–11. versek azt a férfit mutatják be, akit Isten szabadítótul választott ki. Ő is magán hordozza a gyengeségnek azt a jelét, amellyel ebben a könyvben oly gyakran találkozunk. [...] Isten így szólt Ábrahámhoz: *Vedd a te fiadat, ama te egyetlen egyedét, akit szeretsz, Izsákot* (1Móz 22,2). Míg azonban Ábrahám Isten parancsának engedelmeskedve »hitből« viszi, hogy feláldozza, addig Jefte a leányát önként, és hitének hiánya következtében. [...] Látjuk, hogy ez az egyetlen gyermek, akit apja meggondolatlan fogadalmával áldozatul rendelt. [...] Minden egyes izraelita asszony szíve vágya az volt, hogy anyja lehessen egy gyermeknek, aki beilleszkedhet a Messiás nemzetségi vonalába. De ez az egyetlen leány ebben is megadja magát, akármilyen fájdalmas is ez számára.”

A *nazireusság* cím alatt olvashatjuk a Bírák könyve 13–16. részének ismertetését. Ez már a filiszteusok uralmának időszaka. Sámson, a „kiválasztott”

állandó harcban áll velük. Rajtaütései elmések és nagy erőmutatványokat hajt végre. Ő az a „nazireus” – az Isten ügyének szentelt ember, akinek távol kellene tartania magát a világ tisztátalan dolgaitól. A szerző ezt írja: „Isten eme férfiának története, még ha oly sok és hatalmas tettet is mutat föl, mégis egyike a legszomorúbb elbeszéléseknek [...]” (142. old.) Sámson személyében azt az embertípust lehet fölismerni, akit Isten minden gyarlósága ellenére felhasználhat tervének végrehajtására.

A 17–21. fejezetéhez fűzött gondolatai fölé a szerző a *Nyilvánvaló hanyatlás és végül helyreállítás* címet írta.

III. Gondolatok Ruth könyvéről (165–178. old.)

Ruth különös története háromezer év távlatából ma is időszerű. Egyszerű alakja nem merül feledésbe, s noha nem volt sem próféta, sem ünnepe, hanem csak a szorgalmas földművelő nép sarja, történetét egy olyan bájos ószövetségi könyv örökíti meg, amely az úgynevezett öt tekercs egyike. Ezeket a zsidók nagy ünnepein szokás felolvasni. Ruth könyve a Bírák és Sámuel könyve között található a mi Szentírásunkban, s így kapcsolatot teremt a két könyv között, s egyben eligazítást nyújt Dávid király származását illetően.

Rossier ezt írja a Ruth könyvéhez írt előszavában: „A Ruth könyvében leírt események ugyan a Bírák korára jellemző szomorú állapotok és viszonyok közepette játszódnak le, mégis semmi közös ennek az elbeszélésnek és a Bírák könyvének gondolatmenete között.” (165. old.) De míg a Bírák könyve azt a szomorú valóságot írja le, hogy Izráel törzsei miként jutnak a hanyatlás állapotára saját felelőtlenségük miatt,

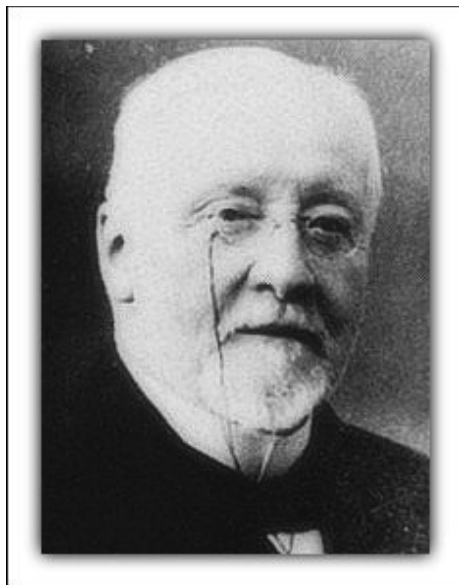
addig Ruth könyve tele van üdeséggel. „Nehéz megértenünk, hogy ugyanaz az ország, amely háborúk, gyalázatos cselekmények és undorító bálványimádás színhelye volt, ugyanabban az időben olyan események színhelye is lehetett, amelyeknek magasztos egyszerűsége a patriárchák napjaira emlékeztetnek bennünket”. (165 old.)

Ruth Boázsal folytatott beszélgetéséből két igen fontos tény tudhatunk meg. 1. Noha Ruth idegen nép leánya, mégis megtalálta helyét a számára idegen városban. Személye tehát két nép barátságát hivatott példázni, és ez feltűnő dolog volt abban a korban. Számára idegen nép közé ment teljesen ismeretlenül, mert szíve ezt parancsolta. 2. Ruth nem akart elszakadni anyósától, így a feltétlen hűség mintaképe. Később sem volt féltékeny anyósára, mert megszületett gyermekét örömmel adta ölébe. A történet azt bizonyítja minden más negatív tapasztalat ellenére, hogy lehet őszinte szeretet, feltétlen és áldozatokat is vállaló hűség anyós és meny között.

A történet nemeslelkű szereplői még nem tudhatták, amit mi már tudunk: jószáguk jutalma az a majd megszületendő gyermek lesz, akit a próféták jövendöltek meg. Boáz személyében a derék izraelita földműves áll előttünk, aki meghitt és szeretetteljes viszonyban élt szolgálói társaságában.

Jézus a Ruthoz hasonló nemeslelkű emberekre nézve is mondta: *De mondom néktek, hogy sokan eljönnek napkeletről és napnyugatról, és letelepednek Ábrahám-mal, Izákkal és Jákobbal a mennyek országában.* (Mt 8,11)

Henri Rossier könyvét olvasva sok történelmi, teológiai és gyakorlati kérdéskörrel ismerkedhetünk meg, és ezek

Henri Louis Rossier (1835–1928)
svájci származású bibliatanító

igen hasznosak mindazon olvasók számára, akik a lelki épülés mellett többet szeretnének megtudni a Biblia világról. Mivel ez a könyv elsősorban nem a teológiai diszciplínákban jártas szakemberek, hanem a szélesebb olvasókör számára készült, nemcsak ismeretet kíván megosztani, hanem a lelki épülést is célja szolgálni, s így a lelkipásztoroknak is segítséget nyújthat a szövegrészek üzenetének felfedésében.

Henri Rossier, aki kommentárt írt a legtöbb bibliai könyvhöz, a teljes, tehát az Ó- és Újszövetséget felölelő Szentírás összefüggéseinek figyelembevételével, a tipologikus írásmagyarázat alkalmazásával és krisztocentrikusan fejt ki gondolatait a Józsué, a Bírák és a Ruth könyve alapján.

Jó szívvel ajánlom Henri Rossier könyvét a Bibliát jobban megismerni kívánó, ugyanakkor lelki épülést igénylő olvasók szíves figyelmébe.

Bányai László